

Groei biomarkt in Vlaanderen in 2021 iets hoger dan gemiddeld

De biomarkt in Vlaanderen groeide in 2021 met 7%. Hiermee deed Vlaanderen het beter dan het landelijk gemiddelde (+4%). De totale biobestedingen in Vlaanderen bedroegen 399 miljoen euro tegenover 992 miljoen euro voor gans België. Vlaanderen heeft zowel in absolute als in relatieve cijfers een duidelijke achterstand op Wallonië. Het totaal aantal biokopers en het bestede bedrag per winkelbezoek bleven stabiel maar de aankoopfrequentie steeg in 2021 wel opnieuw. Hoewel ruim 9 op 10 Vlamingen wel eens voor een bioproduct kiezen, koopt het overgrote deel van de Vlamingen slechts sporadisch bio. 2021 was een normaler jaar na het atypisch jaar 2020 waar, door de coronacrisis, de voedingsbestedingen van zowel bio als gangbaar met dubbele cijfers groeiden. Het globale bio-aandeel in België bedroeg 3,5% in 2021 en in Vlaanderen was dat 2,4%.

Qua distributiekanaalen blijft de klassieke supermarkt (Dis 1) het grootste biokanaal met een marktaandeel van 46%. Het gespecialiseerde kanaal (Speciaalzaak/Natuurvoeding/Overige algemene voeding waaronder ook Bioplanet) komt op de tweede plaats met een aandeel van 33%. De hoewinkel en de boerenmarkt zijn de kanalen met het hoogste bio-aandeel. Eén product op vier dat er verkocht wordt, is van biologische kwaliteit. Hard discount heeft het laagste bio-aandeel (1,3%).

De omzet van biologische versproducten deed het veel beter dan de totale markt voor verse voeding en groeide ook in 2021 verder met dubbele cijfers. De bioversmarkt kon meer kopers aantrekken, die ook frequenter kochten..

Het grootste marktaandeel hebben de biologische eieren. Het kleinste marktaandeel hebben de bioleeswaren. De grootste groeiers qua marktaandeel waren aardappelen en fruit.

Biologische versproducten zijn gemiddeld 41% duurder dan gangbare producten. In 2021 was het prijsverschil van de beschouwde productkorf ten opzichte van het voorgaand jaar stabiel of kleiner voor de meeste producten behalve voor eieren, waarvoor het verschil groter werd.

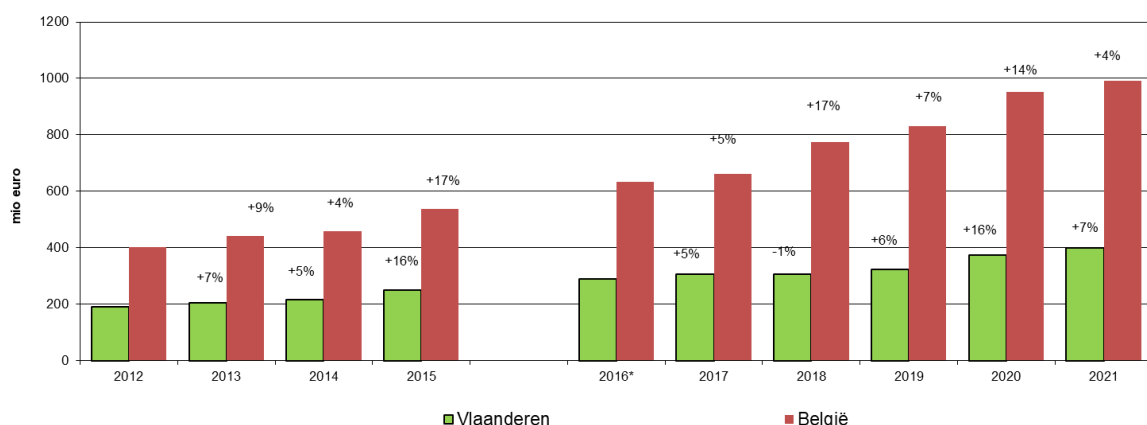
De gezinnen met kinderen met een beperkt inkomen hebben het laagste bio-aandeel namelijk 2,1% maar zijn aan een inhaalbeweging begonnen. De welgestelde gezinnen met kinderen en de welgestelde gepensioneerden blijven wel veruit de belangrijkste groep van biokopers.

Deze resultaten werden opgetekend door GfK Belgium in opdracht van VLAM. Hiervoor werden de aankopen van 6 000 Belgische gezinnen voor thuisverbruik continu opgevolgd.

Kleinere groei in 2021 na het atypisch jaar 2020

In 2021 bedroegen de totale biobestedingen (FMCG) in Vlaanderen zo'n 399 miljoen euro tegenover 992 miljoen euro voor gans België.

Totale biobestedingen (FMCG) in België/Vlaanderen - in miljoen euro

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

FMCG = totaal: voeding (vers, diepvries en kruidenierswaren), dranken, drogmetica en non-food. *vanaf 2016 herweging van de gegevens

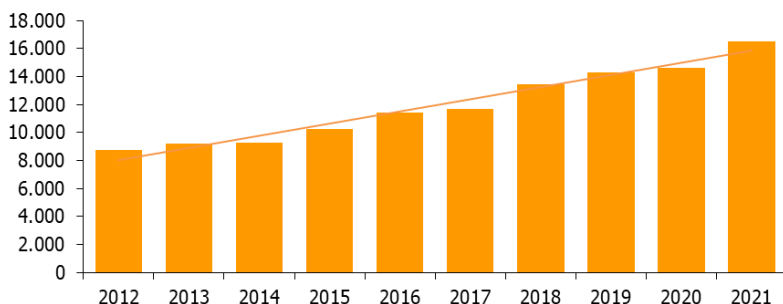
Dit was 7% meer dan in het atypische jaar 2020. Hiermee is de groei in Vlaanderen groter dan het landelijk gemiddelde (+4%). In 2020 moesten we met zijn allen in ons kot blijven en zelf ons potje koken. Daardoor stegen de voedingsbestedingen in de retail met dubbele cijfers. De biobestedingen hielden gelijke tred met de algemene voedingsbestedingen waardoor het biomarktaandeel stabiliseerde. In 2021 stegen vooral in Vlaanderen de biobestedingen sneller dan de algemene voedingsbestedingen waardoor het biomarktaandeel groeide van 2,2 naar 2,4%. De stijging bij bio is zowel te danken aan een hogere

aankoopfrequentie (+1,2 aankoopakte/jaar) als een hoger besteed bedrag per aankoop. Het totaal aantal biokopers bedroeg 97 op 100.

Bioassortiment breidt uit

Het aantal bioreferenties (EAN-codes) dat gemeten werd door GfK binnen het panel stijgt jaarlijks en bedroeg vorig jaar 16 500. Dit hoge aantal referenties wijst op een verbreding van het biopallet. In de winkelrekken liggen alsmear meer verwerkte en voorverpakte bioproducten.

Evolutie aantal referenties verwerkte/verpakte bioproducten in België
(aantal EAN-codes)

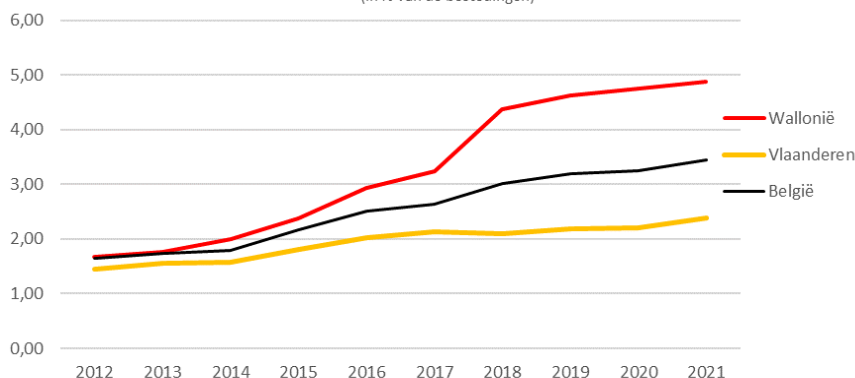

Bron: GfK Belgium

Het marktaandeel van de bioproducten groeide lichtjes

Na het atypisch jaar door de coronacrisis, waar we met zijn allen in ons kot moesten blijven en zelf ons potje koken, was 2021 een iets normaler jaar. De horcea hervatte en de voedingsbestedingen in de retail daalden met 2%. De biomarkt deed het beter (+4% voor gans België) waardoor het aandeel van bio in België steeg van 3,2 naar 3,5%. Het marktaandeel van de bioproducten in Vlaanderen steeg van 2,2 naar 2,4%. In Wallonië is het bioaandeel beduidend hoger dan in het noorden van het land. Vooral in 2018 maakte Wallonië een stevige sprong door de openingen van een aantal nieuwe gespecialiseerde biowinkels waardoor de kloof met Vlaanderen groter werd. Vorig jaar bleef de stijging in Wallonië beperkt van 4,7 naar 4,9% marktaandeel.

Evolutie marktaandeel bio totaal FMCG per regio
(in % van de bestedingen)

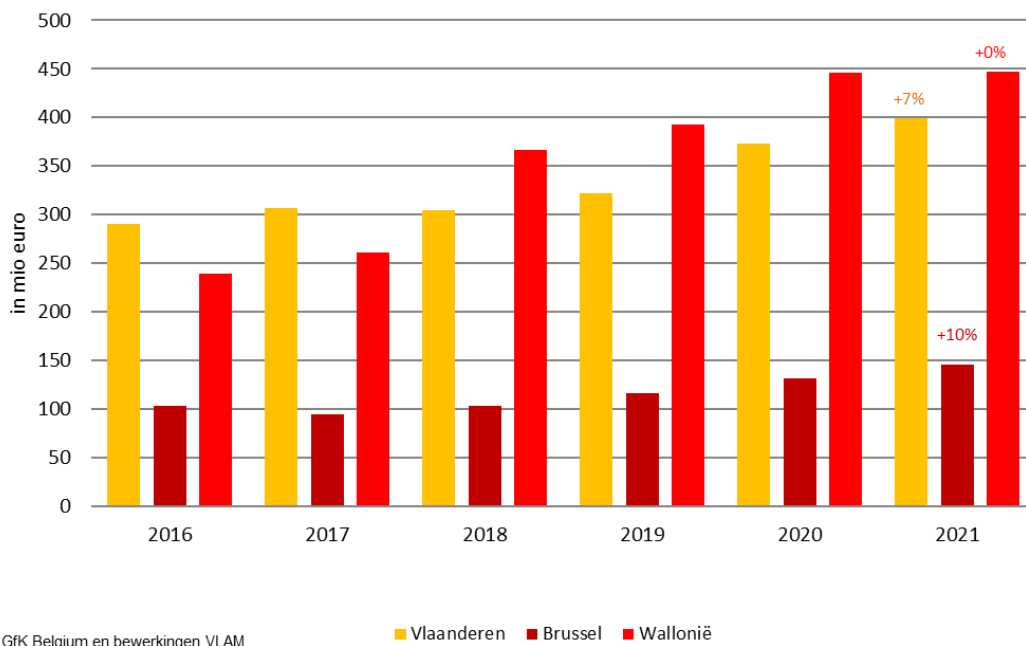

Bron: GfK Belgium

Vlaanderen heeft een duidelijke achterstand tegenover Wallonië

Vlaanderen heeft zowel in relatieve als in absolute cijfers een duidelijke achterstand op Wallonië. In 2018 stak Wallonië Vlaanderen voorbij en sindsdien is de bio-omzet in het zuiden hoger dan in het noorden van het land namelijk 447 miljoen euro tegenover 399 miljoen euro. Het verschil tussen beide regio's daalde wel van 72 miljoen in 2020 naar 48 miljoen euro in 2021. Het verstedelijkte Brussels gewest is goed voor een bio-omzet van 145 miljoen euro.

Biobestedingen (totaal FMCG) in België per gewest

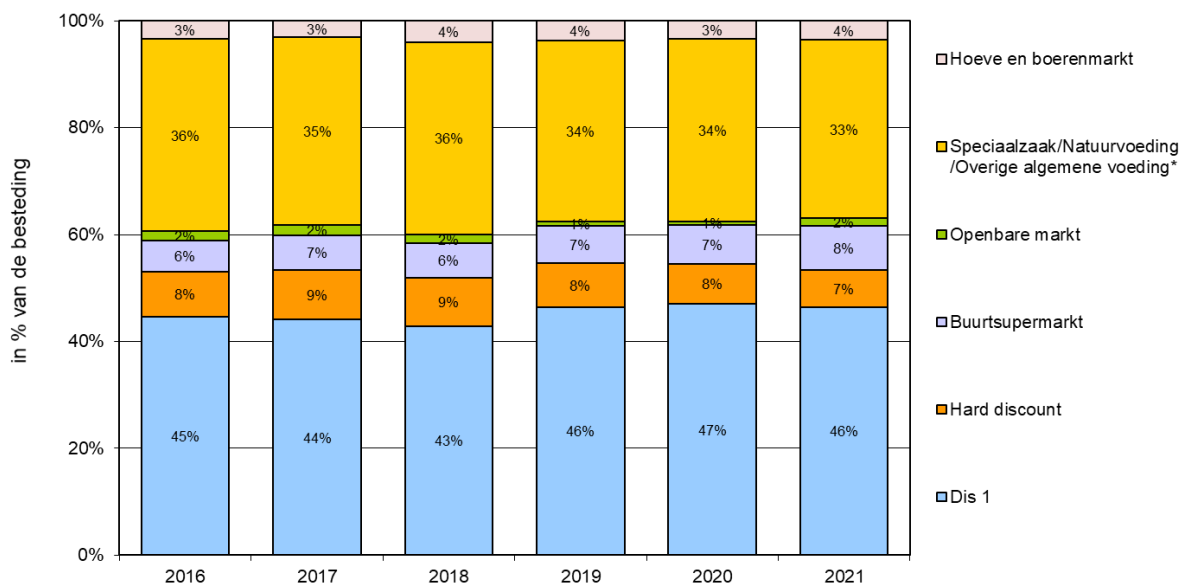
De belangrijke groeiers in Vlaanderen in 2021 waren: vlees, gevogelte, vleeswaren, vis en AGF. Bij de verwerkte bioproducten deden de kant-en-klaarmaaltijden het uitstekend. Ook biowijn kende een zeer goed jaar. Tot de grootste dalers behoorden enkele zuivelproducten namelijk yoghurt, boter en kaas maar ook diepvriesgroenten en natuurlijke fruitsappen. Op lange termijn is de categorie 'vis, week- en schaaldieren' een grote winnaar.

DIS 1 blijft belangrijkste biokanaal

Qua distributie gebruikt GfK een nieuwe indeling waarbij o.a. AD Delhaize bij Dis 1 gerekend wordt in plaats van bij de buurtsupermarkten. De klassieke supermarkt (Dis 1) is het grootste biokanaal met een marktaandeel van 46%. Het gespecialiseerde kanaal (speciaalzaak waaronder bakker en slager/natuurvoedingswinkel/overige algemene voeding waaronder ook Bioplanet) komt op de tweede plaats met een aandeel van 33%. De buurtsupermarkt blijft het derde belangrijkste kanaal voor biovoeding met 8% marktaandeel nipt vóór hard discount (7% marktaandeel). De rechtstreekse verkoop op de hoeve, de boerenmarkt en de openbare markt zijn kleinere biokanalen in vergelijking met de supermarkten maar het bio-aandeel ligt er wel hoger. De hoevewinkel en de boerenmarkt zijn de kanalen met het hoogste bio-aandeel. Eén product op vier dat er verkocht wordt, is van biologische kwaliteit. Bij de hard discounter vinden we relatief het minst biologische producten terug. Slechts 1,3% is hier van biokwaliteit.

Qua distributie van bio zijn er enkele verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië. In Wallonië staat het gespecialiseerde kanaal sterker en is in deze regio zelfs marktleider. In Vlaanderen is de rechtstreekse verkoop van bio op de hoeve en de boerenmarkt belangrijker dan in Wallonië. Verder heeft hard discount in Vlaanderen een hoger marktaandeel dan in Wallonië.

Distributiekanaal biologische producten (totaal bio FMCG) in België (aandelen op basis van bestedingen)

Dis 1: AH, Alma, Carrefour hyper/GB/market, Champion, Colruyt, Cora, Delhaize AD, Delhaize De Leeuw, Intermarche, Jumbo, Makro/Metro, Match en Red Market
* Bioplanet valt onder 'overige algemene voeding'

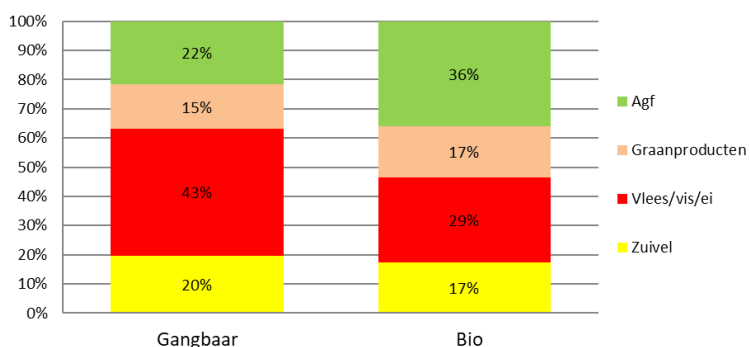
Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

Een blik op de versmarkt

AGF is de belangrijkste biocategorie

De biobestedingen van verse voeding in Vlaanderen bestaan voor 36% uit AGF-producten (aardappelen, groenten en fruit). Bij gangbare producten is dit aandeel van AGF slechts 22%. De categorie 'vlees, vis en ei' neemt 29% van de biobestedingen voor zijn rekening. Deze categorie is voor de gangbare producten echter veel aanzienlijker (43%). Het zuivelaandeel en het aandeel van graanproducten is bij bio en het gangbare niet zo sterk verschillend en ligt tussen de 15 en 20%.

Gekocht assortiment gangbaar versus bio in Vlaanderen (op basis van besteding, 2021)

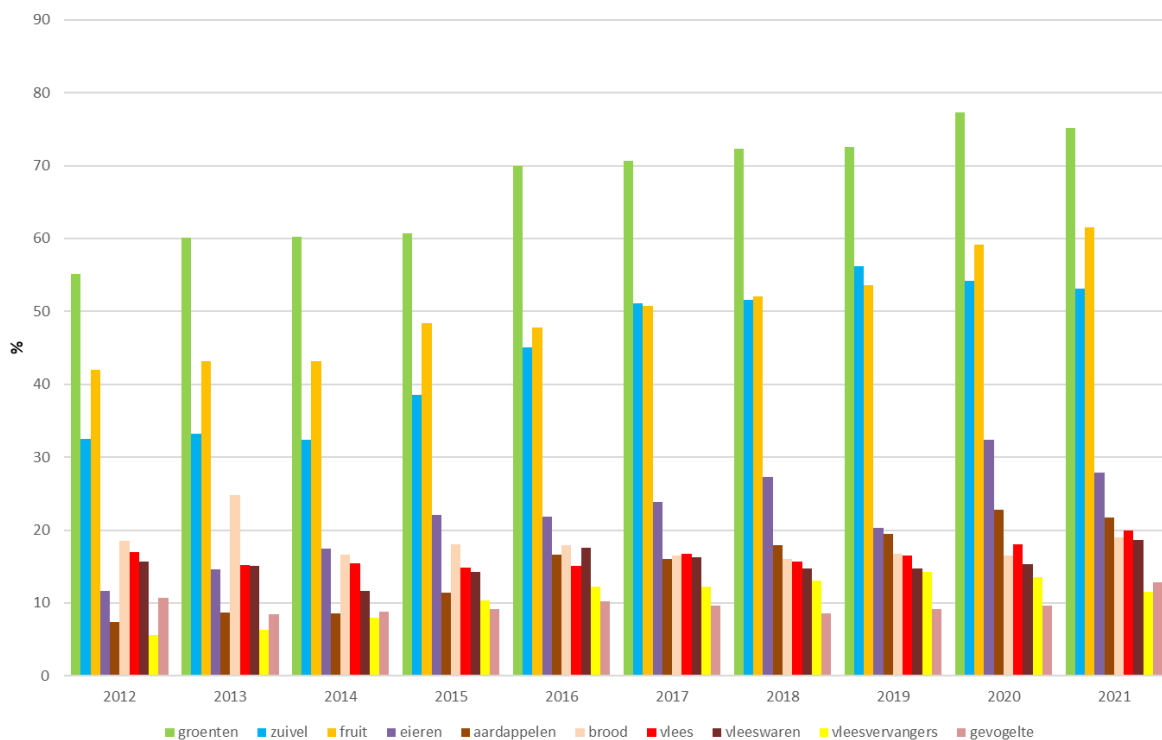
Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

Het aantal biokopers stabiliseert

Vorig jaar kwamen er 33 000 gezinnen in Vlaanderen bij die minstens eenmaal een vers bioproduct kochten doorheen het jaar. In totaal kopen nu 9 op de 10 Vlaamse gezinnen al eens bio. Omdat ook de Vlaamse bevolking groeit, betekent dit procentueel een stabilisatie tegenover 2020. De biobestedingen worden voor drie vierde gerealiseerd door de frequente (heavy) biokopers die minstens wekelijks bio kopen. Deze groep maakt 19% van de kopers uit. Binnen de productgroepen zijn er grote verschillen in kopersaantallen. Het aantal biokopers was in 2020 door de coronacrisis toegenomen en viel in 2021 terug behalve voor fruit, brood, vlees en gevogelte. De kopers van biogroenten zijn wel veruit de grootste groep. 75% van de Vlaamse gezinnen koopt wel eens biogroenten. Op de tweede plaats komt fruit (62 kopers) en op de derde plaats zuivel (53 kopers). Het aantal kopers van bio-eieren is meer dan verdubbeld sinds 2012 en staat nu op de vierde plaats, met 28 kopers op honderd. Op de vijfde plaats komen de bio-aardappelen

waarvoor het aantal kopers het sterkst gestegen is de afgelopen tien jaar namelijk van 7 naar 22 op honderd. Biobrood steeg naar 19 kopers op 100 net als vlees. De biovleesvervangers kenden een verdubbeling in tien jaar tijd maar blijven nu stabiel op 12 kopers op 100. Onderaan het lijstje steeg de gevogeltecategorie naar 13 kopers op honderd.

Percentage kopers van enkele bio verscategorieën in Vlaanderen

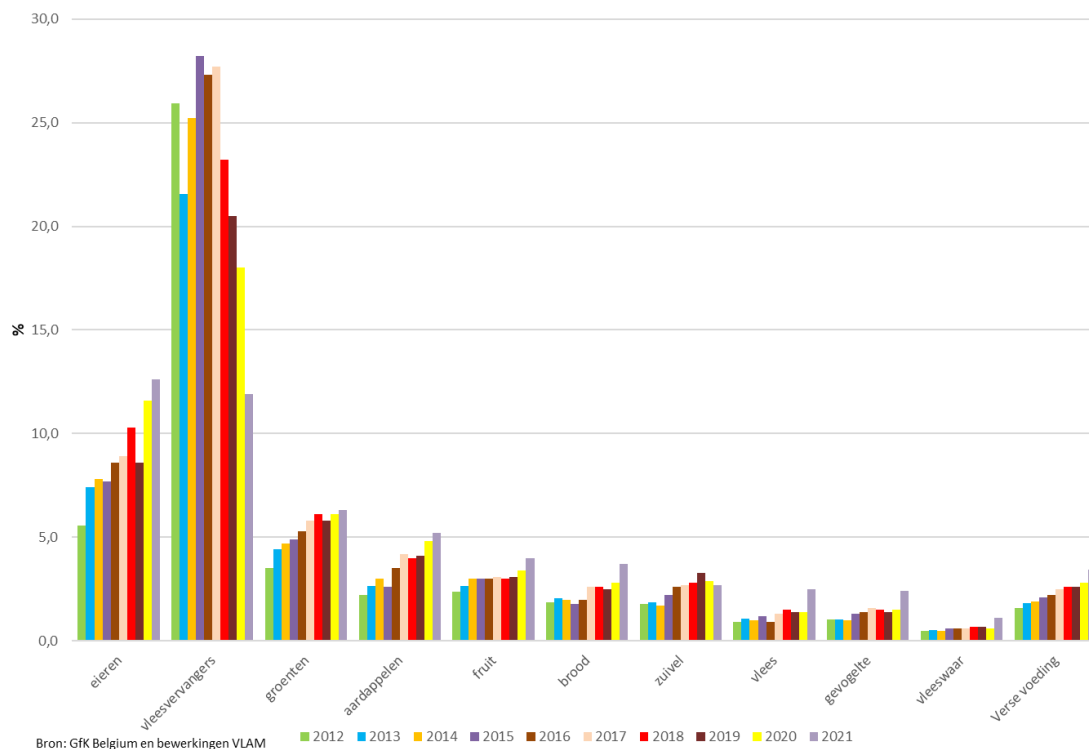

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

Marktaandeel bio varieert sterk van product tot product

2021 was een goed jaar voor de biologische versproducten. Het marktaandeel van de biologische versproducten in Vlaanderen steeg van 2,8 naar 3,4%. Het marktaandeel van bio verschilt wel sterk van product tot product. De bioeieren hebben met 12,6% het hoogste marktaandeel, op de voet gevolgd door de vleesvervangers met 11,9% maar dit aandeel neemt af. De AGF-categorie heeft ook een hoger bio-aandeel dan gemiddeld namelijk: 6,3% voor groenten, 5,2% voor aardappelen en 4,0% voor fruit. Brood deed het in 2021 zeer goed en steeg met een marktaandeel van 3,7% boven het gemiddelde uit. Zuivel deed het iets minder en daalde van 2,9 naar 2,7%. Vlees, gevogelte en vleeswaren/charcuterie blijven onder het gemiddelde van de versmarkt met marktaandelen van respectievelijk 2,5%, 2,4% en 1,1% maar deze categorieën zijn wel de grootste stijgers.

Evolutie marktaandeel bio van enkele verscategorieën in Vlaanderen

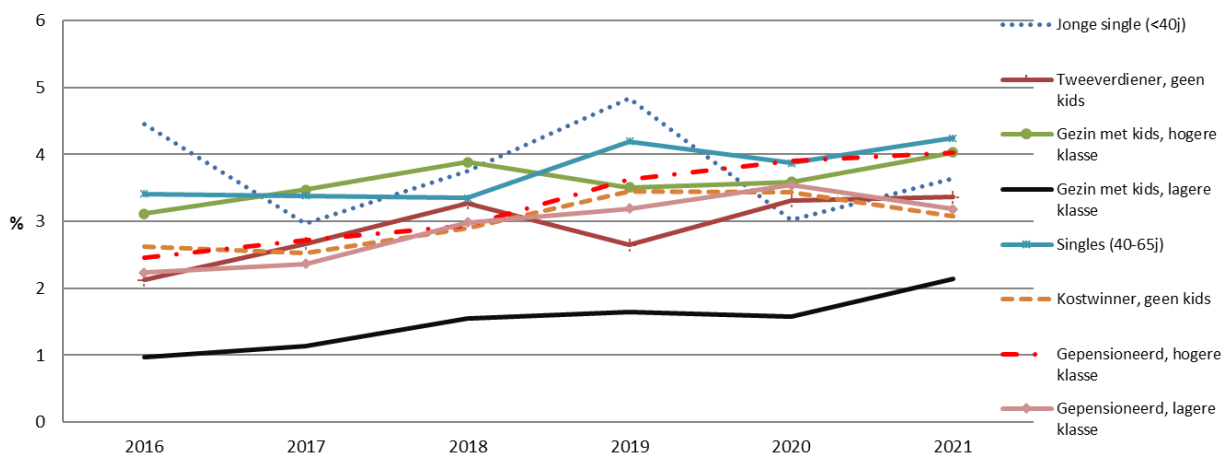
Gezinnen met kinderen met beperkt inkomen maken inhaalbeweging

Welk profiel heeft de Belgische biokoper? De singles (40-65j), de gepensioneerden en de gezinnen uit de hogere sociale klasse hebben met een bio-aandeel dat boven de 4% uitstijgt het hoogste percentage biologische aankopen in hun totale bestedingen.

In absolute cijfers zijn de welgestelde gezinnen met kinderen en de welgestelde gepensioneerden de belangrijkste groep biokopers. Samen zijn zij verantwoordelijk voor 46% van de biobestedingen terwijl zij slechts 36% van de bevolking uitmaken. De gezinnen met kinderen uit de lagere sociale klasse hebben het laagste bio-aandeel (2,1%). Deze bevolkingsgroep heeft zijn bio-aandeel de voorbij zes jaar verdubbeld en heeft een echte inhaalbeweging ingezet. De introductie en de uitbouw van heel wat biocategorieën bij de harddiscounters liggen hiervan aan de basis.

Marktaandeel bio per levensfase in België

(op basis van aandeel bio in de totale FMCG-besteding ; Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM)

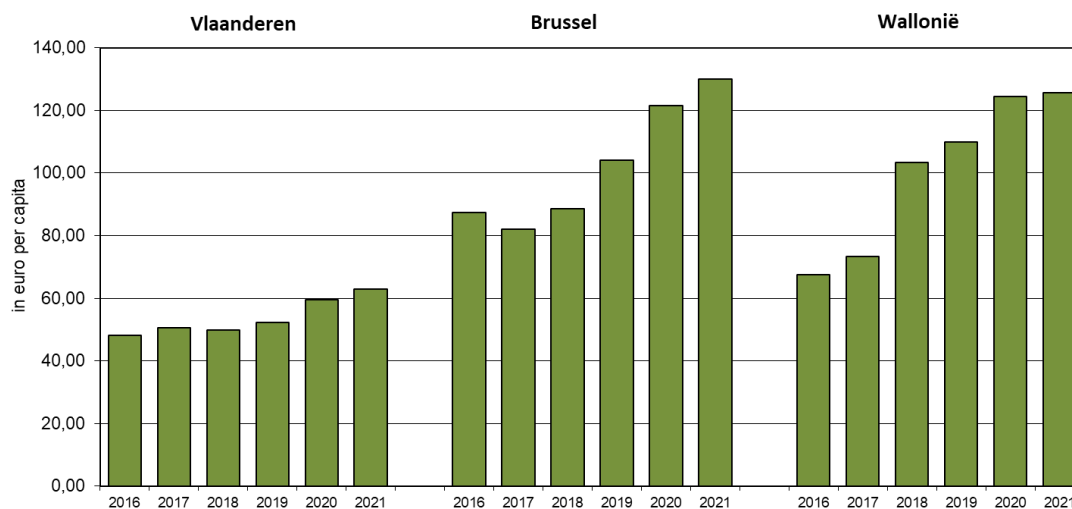

Biobestedingen per capita in stijgende lijn maar Vlaanderen heeft achterstand

De biobestedingen in België bedroegen vorig jaar gemiddeld 90 euro per capita. Er zijn wel grote regionale verschillen. De Brusselaar spendeert met 130 euro per kop het meest aan biologische producten hetgeen meer dan dubbel zoveel is als de Vlaming (63 euro).

In Wallonië ligt de besteding per capita op het niveau van Brussel namelijk 126 euro per capita. De groei in de voorbije zes jaar was het grootst in Wallonië (+86%).

Totale biobesteding per capita en per regio
(in euro per capita op totale bevolking)

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

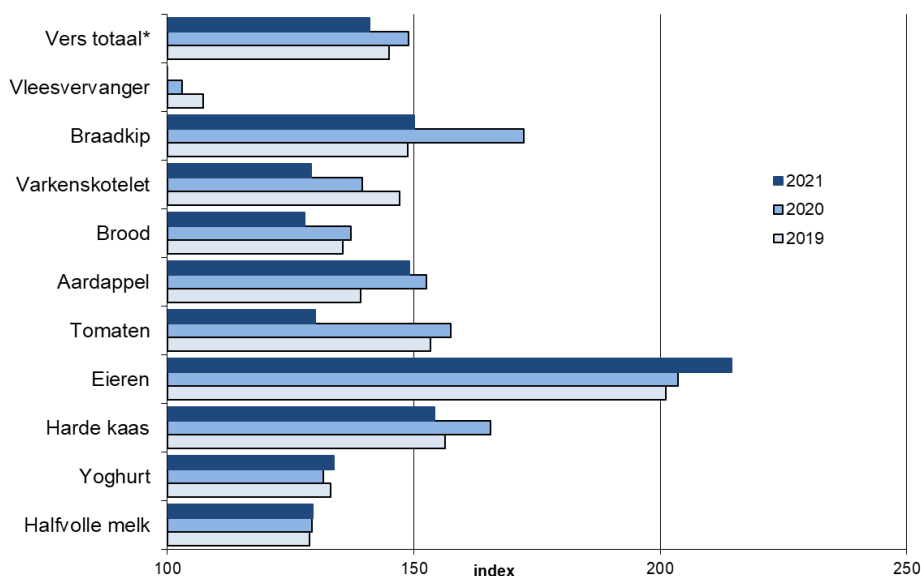
Prijsverschil bio versus gangbaar

Biologische versproducten* zijn gemiddeld 41% duurder dan gangbare producten.

Er zijn wel grote verschillen per product. Het grootste verschil is er bij eieren. Een bio-eitje is meer dan dubbel zo duur als een standaard scharreleitje. Bij vleesvervangers was er vorig jaar zelfs geen prijsverschil meer tussen de biovariant en het gangbare product.

In 2021 was het prijsverschil van deze productenkorf kleiner dan de twee voorgaande jaren. Binnen zuivel blijft het prijsverschil gelijk voor halfvolle melk en yoghurt. Voor kaas en de meeste andere producten daalde het prijsverschil. Enkel bij de bio-eieren werd het verschil groter.

Prijsverschil enkele verse bioproducten versus gangbaar in België
(index: gangbaar = 100)

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM op basis van productkorf*: melk, karnemelk, room, boter, yoghurt, harde kaas, zuivelsubstituten, vleesvervangers, eieren, agf en brood